

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.

Egy évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 8 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereske-
dők és iparosok érkezőhírdetéseikben részesülnek. Reclam sora
1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttéri czikkék:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

A magyar udvartartás.

Ez a kérdés is már több éve va-
judik, az ellenzék minden költségve-
tés alkalmával fölvetette e kérdést, de
a kormány semmi radikális javaslattal
sem mert a korona eleibe járulni. Ti-
sza mindig azzal bujt ki e jogos nem-
zeti közvélemény elől, hogy a király
személyét tolta előtérbe, úgy említve
ő, mint a Habsburgok közül a leg-
magyarabb érzelmű uralkodót. Kirá-
lyunk alkotmányos érzületét nem is
vontuk soha kétségbe, de a kérdést
ezzel továbbra is elődázni többé nem
lehet és nem is szabad. Mert itt nem
a király egyénisége, hanem a trón
maga, mint intézmény, s mint Magyar-
ország hatalmi állásának szimboluma
jön és jöhet tekintetbe és így a nem-
zet jogosan elvárhatja, hogy ha mára
királyi udvartartása körül-belől fél
miliót áldoz, legyen is az minden ízében
magyar.

Mikor a kiegyezési kérdések vi-
tatása folyt a 67-es bizottságban, Zse-
dényi Ede az udvartartáshoz is kyota
arányban kívánt hozzájárulni, a mi el-
len azonban leghatalmasabban maga
Deák Ferencz tiltakozott. A magyar
udvartartást, mint mondá, nem lehet
közössé tenni, azt nekünk magunknak
kell egészében viselnünk. Hát visel-
jük is!

S az eredmény mindig csak az,
hogy speciális magyar udvartartás
nincs. Minden kifejezésében osztrák,
daczára, hogy szomszédunk sem járul
többel hozzá, mint magunk. Hól itt az
igazság? S nem szégyenítő-e, hogy az
ezeréves multtal bíró Magyarországnak
ne legyen Buda várában látható
nemzeti fejedelmi udvara.

Érezték-e visszataszítást maguk a
tizenhárom próbás kormánypárti má-
melukok is, csak nem volt bátorságuk
a nemzeti közhajtságnak kifejezést ad-
ni. Tízsa kénytelen lemondása után a
lebilincselte kedélyek újra kezdtek for-
rongani míg végre e forrongás a na-
gyot halló kormány füleibe is eljutott.
Wekerle vette kezébe ez ügyet s foly-
tatni szándékozik — ha igaz —
Bánffy.

Némi jelenségei mutatkoznak is
már a kezdeményezésnek, de mi egy
magyar udvartartás alatt nem csupán
azt értjük, hogy a környezet magya-
rokból álljon. Igenis szükséges, hogy a
budai királyi lakban magyar legyen az
összes környezet a legutolsó ajtonállóg,

s ne történjenek olyan fonák dolgok,
mint például a korábbi években, mi-
dön az országgyűlés megnyitásánál a
király kíséretében osztrák főudvari hi-
vatalnokok is részt vettek s mely ak-
tusra a kérdőre vont Tisza azt felelte
az ellenzéknek: „hisz ez csak emeli a
magyar korona fényét és tekintélyét.
Csakhogy e magyarázatok már elvesz-
tették hitelüket s mi nem csak ven-
dégeket, hanem állandó királyi otthont
kívánunk látni Buda várában.

Azzal még nem sokra megyünk
ha az uralkodó néhány napot a bu-
dai várakban tölt el, s magyarok tel-
jesítik a funkcióikat.

A nemzet vágya és jogos igénye
az, hogy szentelt uralkodóját legalább
az év egy részében állandóan a maga
körében lássa. Nagyban emelné ez nem-
csak a főváros magyarosítását, hanem
iparának, művészetének virágzását s a
nemzeti érzületet is. A nemzetiségi
fészkelődések sem vadulnának el any-
nyira, ha oláh, tóth, szerb éreznék, hogy
a magyar királyi várakban a király
maga is jelen van.

Magyarország alkotmányos király-
ság, s államiségének nemzeti szimbo-
luma a korona, melyben hatalmi ön-
állósága is nyilvánul. Ezt láttatnunk
is kell, ha azt akarjuk, hogy a nemze-
tiségek is komolyan higgyenek benne.

A kiegyezést is leginkább azért
fogadta el a nemzet, mert az egy lép-
csőnek tekintette a további fejlődésre.
Első reményét is a magyar hadseregbe
helyezte, a kiegyezési törvényben is
a „magyar hadsereg” elnevezés szere-
pel, s ezt mindenki úgy gondolta, hogy
annak vezényleti nyelve is csak ma-
gyar lehet, noha az elhatározás jogát
az uralkodóra bízta. Nos, és minő fej-
lődést látunk e téren is? Azt, hogy
világos törvény ellenére a magyar ez-
redkekhez idegen ajku tiszteteket impor-
tálnak, a magyar ajkuakat pedig ha
sikerül is nekik a tiszt fokozatokra
felvergődni, osztrák ezredkekhez oszt-
ják be.

Második reménye a nemzetnek az
volt, hogy Budán magyar udvartartást
láthat s az eredmény az, hogy An-
drassy és utódai alatt az udvar 2—3
hónapot Budán töltött el, Tisza alatt
ez is megszűnt, mert feszélyezte az ud-
var jelenléte és nem gazdálkodhatott
szabadon. Most már ünnepi vezérezik
tárgya és ritkaság számba megy, ha az
udvar Budán megjelenik.

Hasson tehát oda Bánffy és kori-
feus pártja, hogy a magyar udvartar-
tás állandó legyen Budapesten még ak-
kor is, ha az uralkodó állandóan nincs
is jelen s legalább az év egy részét
töltse itt köztünk, hű magyarjai közt.
Egy üres királyi lak leverő látvány s
ilyesmit a kis Szerbia se lát, csak ne-
künk jutott osztályrészül e leverő lát-
vány szégyenítő érzete. És nagy a gya-
nunk, hogy ez továbbra is így marad.
A „Pesti Hírlap” pedzsi is már, hogy
a kormány egy államtitkári állást rend-
szeresít az Ő Felsége személye körüli
miniszter mellé, ki őt távollétében he-
lyettesítse. Ez a terv is arra mutat,
hogy az udvar jövőre is állandóan
Bécsben fog székelni s így a magyar
kormány állandóan ott akar tartani
egy képviselőt. Hy kilátás mellett az új
államtitkári állást is perhorokálnunk
kell, nemcsak azért, mert évenként leg-
kevesebb 6—8 ezer forint új kiadás-
sal terhelné állami háztartásunknak
amugy is félrebillent mérlegét, de mert
egyalálában felesleges. Az Ő Felsége
személye körüli miniszternek ugyis
egyéb dolga a rendjelek kiosztásánál,
ne tegyék neki e foglalkozását párt-
politikával még terhebbé, a valódi
érdemekkel amugy is röviden végez-
het, fenn ülni pedig éppen nem fá-
radtságos dolog s ha unalmasnak ta-
lálja, álljon félre.

De csak azért töltöni be e tét-
lenség székét még egy ülővel, hogy
állást adjunk egy kiszemelt kegyelt
egyéniségnek, nemcsak drága mulatság,
de bosszantó könnyelműség volna mind-
azon intézmények rovására, melyek azt
a 7—8 ezer forintot joggal igényelhe-
tik, de csak előadásban részesülnek.
Az nem érv, hogy így volt ez rége-
ben is. Így volt, igaz, de ezt az állást
a törvényhozás ez előtt négy évvel,
mint feleslegest törölte el s hiányát
senki sem érezte. Minek hát újból szer-
vezni? Avagy rövid négy év alatt any-
nyira változtak volna a viszonyok, hogy
most már életszükség? Higgye a ki
akarja, de mi s velünk együtt bizony-
nyal az ország sem hiszi. Elég a mi-
niszteri tárczákra évenként 72 ezer
forintot áldozni, ne terheljük az orszá-
got „kegyencz-díjak” rendszeresítésé-
vel is.

Hanem a tervezett ballépés he-
lyett álljon oda a kormány nyíltan és
férfiisan a legmagyarabb érzelmű ki-
rályi főltség elé, adjon kifejezést a leg-
jogosabb nemzeti óhajtságnak s hivat-

kozva a paritás elvére is, nyerve meg
a királyt, hogy jöjjön hű magyarjai
közé s töltsön itt évenként legalább
négy hónapot s udvartartását tegye
állandóvá az ezer éves Magyarország
királyi várakában.

Ezzel foglalkozzék a kormány és
ne egy kicsinyes államtitkári állás álla-
dósításával.

Politikai hírek.

A T. Ház munkarendje. A képviselőház
mint Budapestről írják, ma csak rövid ülést
fog tartani, melyen a bizottságok fogják je-
lentéseiket beterjeszteni s az esetleges inter-
pellációkat is megteszik az egyes képvise-
lők: a bizottságok által tárgyalásra előkészí-
tett ügyeket, u. m. a Duna és más fontosabb
folyók szabályozásáról, a szarvasmarhatenyész-
tés emelésére szolgáló alapokról és a mező-
gazdasági termékek és termények hamisítá-
sának meggátolásáról szóló törvényjavasla-
tokat a hétfőn és kedden d. é. 10 órakor tar-
tandó ülésekre tűzik ki; miután ezen törvény-
javaslatok tárgyalása több időt nem igen fog
igénybe venni, legfeljebb még szerdán tar-
tanak ülést az interpellációk kedvéért s az-
tán ismét szünetelni fog a képviselőház egé-
szén addig, a míg a pénzügyi bizottság a
költségvetés tárgyalását be nem fejezte.

A képviselőház bizottságából. A képvise-
lőház pénzügyi bizottsága Széll Kálmán elnö-
lete alatt tartott csütörtöki ülésében elhatá-
rozta, hogy a jövő évi állami költségvetés
előirányzati tárgyalását csütörtökön, f. hó 10-
én kezd meg. Megválasztották egyúttal a
egyes részének előadóit és pedig: a költség
általános részére nézve Hegedűs Sándort az
u. n. kisebb tárczák s a kereskedelmi tárcza
bürokráciájának előadójává Neményi Ambrust,
a pénzügyi tárczáéknak Láng Lajost, a közokta-
tási tárczáéknak Fenyvessy Ferenczet, az igaz-
ságügyi tárczáéknak Busbach Pétert, a belügyi
földmívelési tárcza előadójának Gajári Ödönt
és a honvédelmi tárcza költségvetés-előadójá-
nak Szerb Györgyöt.

Az új osztrák kormány. A legközelebbi
napokban az új kormány már megkezdte mun-
kálkodását. Első sorban arról lesz szó, hogy
a kormány munkaprogramját megállapítsák
arra az időre, mire a képviselő ház összeül
és hogy megbeszéljék a miniszterelnök be-
szédének tartalmát. A képviselőház összehúlése
előtt a miniszterelnök a parlamenti pártok
vezéreivel is érintkezésbe lép és pedig októ-
ber 22-én van tervebe véve egy értekezlet a
néppártok fejeivel.

koronájának eltemetése épen Szent
István király napján, aug. 20-án tör-
tént.

A tájék mindenfelé néma volt; a ma-
gyar szent korona elásását nem látta, nem
tudta senki, csak az a négy férfi, a ki mű-
velten részt vett, kik közül Házmán Ferencz
a láda oda szállításánál a kocsis helyét is
pótolta s kik egymásnak fogadalmat tettek,
hogy az elrejtésről, annak helyéről, senki-
nek sem szólnak, sem írásban közlést nem
tesznek. És ha közülük egy vagy több elhalna,
az életben maradt gondoskodni fog oly jel-
lemes férfiúról, kinek a helyet jelezheti; azon
ünneplés ígért iránt, hogy ő e titok lel-
kiismeretes megtartásáról gondoskodni fog
addig, míg a nemzet alkotmányos önkor-
mányzatát vissza nyerendi.

Ember tesz fogadást. . .
Mielőtt egyike is elhalt volna a négy-
nek, a korona megkerült.

Hogy jöttek a korona hollétének a
nyomára? olyan titok, a melynek szálait
hiába remélik megtalálni idővel a titkos
levéltárban.

Az események nagyon sok lánczolatá-
nak hiányzott az összefüggő nyoma mind
azokban a jegyzőkönyvekben, a melyeket az
ellenféltől birtokába keríthetett a magyar
kormány. Megvoltak a számok a jegyzőköny-
vekben, üres ablakokkal; a titkosabb,
kényesebb tárgyú intézkedések rövid kivo-
natai pedig az intézők emlékezetében mara-
dtek. A kik így kitanították a végrehajtó köze-
geket, azok első sorban magok is gyako-
rolták eltüntetését mindama jeleknek, a me-

Az új szervezet fogyatkozásai.

Már az ország különböző részeiből be-
érkeztek az első jelentések az anyakönyvi
törvény életbeléptetéséről és az egész új szer-
vezet működéséről. El voltunk készülve, írja
a „M-g”, hogy az új rend, mint minden
kezdett, több nehézséget fog eleinte okozni.
Azonban sajnos, a kezdet nehézségeitől elte-
kintve, az új rend rendkívül nagy organikus
fogyatkozásokat is tüntet fel, melyből ez idő
szerint kettőt emelünk ki.

Egyik az, hogy a közigazgatási szemé-
lyzet kevés és a mai berendezés mellett pon-
tossan és lelkiismeretesen képtelenség lesz az
anyakönyvi teendőket ellátni. Eleinte kétség-
telentül nagyobb gond és figyelem fog az
anyakönyvvezetői teendőkre fordíthatni, de ez
alatt az idő alatt elhanyagoltatnak a köz-
igazgatás többi feladatai, később azonban a
tulhalmozott munka lazasága ki fog terjedni
az anyakönyvek vezetésére is épp úgy, mint
a közigazgatás egyéb ágára.

Másik az, hogy az eljárás túlságosan
bürokratikus, rendkívül sok a felesleges és
nélkülözhető rubrika, a minak folytán úgy a
felek, mint a hatóságok igen sok zaklatásnak
vannak kitéve.

A két relációk közül közöljük a kö-
vetkezőket:

Egyik nagyobb városnak anyakönyvve-
zetője a következőket közli velünk:

Mint az ország más városai, mi sem
voltunk teljesen készen az anyakönyvvezetői
teendők ellátására. Csak október elsején kapva
a szükséges nyomtatványokat azoknak jófor-
mán, a képtet se ismertük. Ez okból a beje-
lentett 6 halálozás, 3 születés és 1 házasság
ellátása nélkülözösen történt, részben még most
sincsenek készen. A bejelentést csak ritkán
teszik az arra első sorban hivatottak s így
a szükséges adatok beszerzése nagyon nehéz.
Ismételve is el kell utasítani a feleket, szó-
val a polgári anyakönyvvezetés a felek meg-
lehető zaklatásával jár. Zugolódást e miatt
azonban még nem hallottam. Igaz, hogy
igyekeztünk a felekkel szépen bánni és úgy
tekintjük, ha csak lehet a bejelentőket, mint
a kinek bejelentésre megbízása van.

A mint látom maga az anyakönyvveze-
tési munka nagyobb elfoglaltságot ad, sem-
mint gondoltuk. Ha majd teljesen bennes-
sz az anyakönyvvezető a gyakorlatban akkor is
igénybe vesz egy anyakönyvi eset pontos és
teljes ellátása fél órá. Szerintem ugyanis az
anyakönyvi esetek úgy látnak, el, hogy
meg a névmutatóba is bevezetessék a fel-
merült eset mielőtt az anyakönyvvezető má-
sik esetet venne elő. Ha nem így csináljuk,
sok babra munka közben sok dologról meg-
fogunk feledkezni és nagy rendetlenség lesz.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. Október 5.

Október hatodikán.

— Mit olvasol, édes fiam?
— Egy gyönyörű tündér mesét.
— Tedd le, tedd le! Olvasgass ma
Magyarország történetét.
Olvasgass ma Damjanichról,
Kiss Ernőről, Nagy Sándorról. . .
Olvass, fiam, az aradi
Tizenhárom tábornokról.

Magyarország története
Hulló könyvvel van beírva:
A szabadság Istennője
Minden lapját tele sirta.
De egy sincsen olyan gyászos,
Mint az, a mely ő rólok szól. . .
Olvass fiam, az aradi
Tizenhárom tábornokról.

Négyet köztük agyonlőttek,
Kilenczet felakasztottak. . .
Bátran mentek a halálba,
Egy szóval se rimázkodtak.
Zokogó szél sir a rónán.
Bus panasza kél a halmokról. . .
Olvass, fiam, az aradi
Tizenhárom tábornokról.

Tudod-e, hogy mért haltak meg
Azok a nagy, hős leventék?
Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Jól jegyezd meg, jól tanulj meg:

Mert a hazát hőn szeretted.
Szeresd te is! . . . S a hőskért
Ima száljon ajakadról. . .
Tedd le azt a tündérmesét!
Olvass, fiam, az aradi
Tizenhárom tábornokról.

Pósa Lajos.

A magyar szent korona fel-
találása.

— Ujabb, eddig ismeretlen adalék. —

A „Történelmi Lapok” rendszeresen foglalkozik
a szent korona feltalálására vonatkozó adatok
összeállításával. Kutatásainak eredménye az,
hogy az 1849. aug. 20-án elrejtett korona fel-
fedezésének számai Kolozsvárra, a Bánffy-palotába
vezetnek. A lap erről szóló érdekes közleményét
alább adjuk.

A „Történelmi Lapok” mult számában,
a 146. lapon részleteket közöltünk a magyar
szent korona feltalálásáról. Csillag alatt meg-
jegyeztük, hogy ez az ügy, teljesen tisztázva
még nincsen.

Ezuttal, a midőn egy új s még eddig
ismeretlen adalékot közre adunk abból a cél-
ból, hogy a még élő egyének közül azok, a
kik ismerik az esetet, további kiegészítéséhez
és tisztázásához hozzájáruljanak, megjegye-
zük, hogy azt annál inkább tehetik, sőt kö-
telességük tenni, mert a nemzetnek tesznek
vele becses szolgálatot, mint a miként becses
szolgálatot tett a korona felfedezője is a ti-
tok elárulásával. Erről már 1853. szeptember
12-én azt írta Rónay Jácint (a ki néhai

Rudolf trónörökösnek és Valeria főhercegnő-
nek a magyar történelmet tanította) nap-
lójában, (Lásd a „Történelmi Lapok” m. é.
folyam 194. lap) hogy az eseményben nem
lát, mint más katasztrófát. Véleménye sze-
rint a magyar korona, csak a magyar király
fején koroná. Ott azt jelenti, hogy hazánk
ország, hogy néptünk nemzet.

Vége is írja, nemzetünk e szent ere-
lyéje mindenütt biztosabb helyen van, mint
volt abban a posványos fűzesben, melyet
évenként áradás járt s hol rövid idő alatt el-
pusztult volna s talán nyom nélkül.

Ugyanennek a gondolatnak ad kifeje-
zést Űrmóssy Lajos a „Történelmi Lapok”
mult számának 147. lapja II. hasáb 4-ik ki-
kezdésében is.

E hasáb 2-ik kikezdése a szerkesztőség
megjegyzésével egyetemben hangsúlyozza, hogy
az még nincs kiderítve, hogyan találták meg
a koronát. Az elásásnál, mint a m. é. folyam
93—94 lapján Házmán Ferencz naplója elő-
adja, négyen voltak jelen: Szemere, Loródy,
Grimm és Házmán.

A helyet aug. 19-én Kórody és Há-
zmán választották ki. Olyan területet szemlélt-
tek ki, a melyre a kulturális fejlemények és
változások nem terjednek. Fűzfás területet
választottak, melynek közelében koronkint
megáradó iszapos patak folyt.

E területen ásták el a koronát négyen
a föld színét elegyengették; növényekkel és
száraz gallyakkal az ásás helyét hasonlóvá
tették a terület többi részéhez.

Érdekes felemlíteni, a mi az eddigi írók
figyelmét is kikerülte, hogy Szent István

Nemcsak a felek fognak tehát sokáig ajtónk előtt ácsorogni. de nekünk is nagy munkát ad a dolog és nem hiszem, hogy az apró falvakat kivéve, a mai közigazgatási apparátus elbírná az új munkát. A papok szépen komparálnak, kioktatják és kildik hozzáuk a feleket. A nyugdíjasokkal azonban sok bajom van. Az adóhivatal kellemetlenkedik.

A külföldi újságírók utja.

Orsova, okt. 3.

A bécsi és külföldi újságírók ma reggel érkezett Budapestről különvonaton Orsovára, hogy innen elinduljanak a Vaskapu munkájának megtekintésére. A vendégeket Schmidt József kiállítási igazgató, a kereskedelmi minisztérium képviselőjében Gonda B., s ezeken kívül több újságíró kísérte.

Orsován, a pályaudvarban Walland Ernő miniszteri tanácsos, a Vaskapu munkáinak főnöke, Hoszpoczky Lajos műszaki tanácsos és Gruber főmérnök fogadták a társaságot, s reggeli után rögtön Orsova megtekintésére indultak. Először is a Korona-kápolnába mentek. Itt Czobor Béla és Hoszpoczky Lajos mondtak el az idegen vendégeknek a kápolna építésének történetét. A külföldiek nagy érdeklődéssel hallgatták a csaknem legendaszert elbeszélést a magyar szent koronáról.

Onnan a Dunához ment a társaság s a Vaskapu nevű gőzhajóra szállott, a mely négy nemzetnek: a magyarnak, szerbnek, oláhnak, és töröknek földje mellett elhaladva, a Vaskapu új csatornához vitte a vendéget. Nagy csodálattal eltelve nézték a külföldiek a szabályozás kolosszális munkáját. A hatalmas baggerok, óriás sziklafurók és repesztő hajók, félelmetes gőzdaruk és azt a merész munkát, a melyben a technika ilyen fényesen győzedelmeskedett a természet hatalmas fölé.

A munkások munkája óriási kiterjedést igazban azonban csak akkor ismerték meg, a mikor partra szállottak s részben vasuton, részben gyalog bejárták a harmadfél kilométeres csatorna egész környékét s apróra szemügyre vették az egész hatalmas művet.

Bámulattal és elismeréssel tele szállottak a külföldiek ismét hajóra s utóbb a kis török szigetre, Ada-Kalehban szállottak ismét partra. Itt már a kikötőben várta a társaságot Axakondisz orsovai török konzul és az ada-kalehi község tanácsa, a melynek vezetője meleg hangon beszédet fogadta az érkezőket.

Kicsike hazájuk — ugymond — nagy kitüntetésnek veszi, hogy a civilizáció utóbbi, a saját képviselői látogatásukkal megtisztelték. Azzal fogadják, a mi nek van, meleg szívről és rokonszenves érzéssel.

Lovag Szecepanzky, a szindikátus elnöke, köszöntö meg a szives fogadást, a konzul személyében üdvözölte urát, a szultánt.

A társaság aztán bejárta a kis szigetet, megnézte a bazárt, a mecsetet és a török kávéházat. Majd ismét a Vaskapu hajóra szállott, a melynek személyzete ma is fájdalmasan emlegeti, hogy néhány nappal halála előtt őt szállították utolsó kirándulására a szerencsétlen véget ért László főherceget a ki pár nappal a végzetes katasztrófa előtt nézte meg a Vaskapu-szabályozás munkáit.

Orsovára visszatérve, nagy diszebed várta a társaságot a Magyar Király fogadóban. Az első felköszöntőt Walland Ernő mondotta, üdvözölve az idegen vendégeket s megköszönve az eddig hallott, elismerő és dicsőítő nyilatkozatokat. Grollner Balduin a Vaskapu szabályozás, főképpen a műszaki személyzetet élte, a kiktől vol alkalmá megtanulni,

hogy a magyar nemcsak vendégszerezős lo-vagias nemzet, aminek a külföld elismerte, hanem munkás és tetterős, tanult és genialis is. Ha ezt nem tudná valaki, sehol jobban meg nem tanulhatja, mint az ezredéves kiállítás és a Vaskapu munkáinál. Dr. Ehrlich, a Neue Freie Presse munkatársa Schmidt József igazgatót élte; Epstein Mór Gelléri titkár, az utóbbi pedig a bécsi kollegákat, míg Czobor Béla a Vaskapu műszaki személyzetét, továbbá az asszonyokat élte, a kik messze földről követték uraikat, s ezzel is részesei lettek a nagy műnek.

Ebéd után a társaság ismét hajóra szállott, hogy végig menjén a Kazán szoroson, a hol egy nagy munkálatok, mint a környék természeti szépségei szinte bámulatra ragadtak mindenkit. Este ismét lakoma volt a Magyar Király fogadóban.

Külföldi kollégáink utjának volt egy humoros epizódja is, a mely az ő tudtukon kívül játszódott le ma reggel Szegeden, mint arról levelezünk értesít. A mint ugyanis Szegeden meghallották, hogy a külföldi zsurliszták ott áttutaznak, rögtön intézkedtek, hogy a vendégek ne maradjanak fogadás és bankett híján s rendeltek hamarosan nyolcvan terített fénys reggelit a Tisza fogadóban. Akár csak a budapesti Otton, a szegedi Dugonics-társaság is ki akart tenni magáért a vendéglátásban s tagjai, a városi törvényhatóság tagjaival együtt, nagy számban jelentek meg reggel a pályaudvaron, hogy fogadják az előkelő vendégeket.

De impozáns deputáció hiába várt, — mert egy tehervonaton kívül semmiféle vonat nem érkezett reggel a pályaudvarra az után pedig megtudták azt is hogy a vendégek különvonaton utaztak az éjjel Szegeden keresztül. Hogy a reggeli kárba ne veszen, Pálffy Viktor, a fogadás főrendezője megszűnt, a Tisza-fogadóba, hogy ne készüljenek már onnan azonban az a cinikus felet érkezett:

Jöjjön, aki jöhet mert a reggeli készen van.

Nem maradt más hátra, mint hogy a társaság bevonuljon a Tisza-fogadóba és maga fogyassza el az újságíróknak megrendelt bankettet. A gazdag reggelin így is kitűnő volt a hangulat s több felköszöntőt mondtak a — távollevő újságírók egészsgére.

Örmény zavargás.

Az általunk már említett örmény zavargásokról Konstantinápolyból ezeket írják: A zavargások lefolyása a porta közelében hiteles értesülések nyomán a következő volt: Néhány száz örmény 10 óra felé a Kumpu városrészből kisebb csoportokban a porta felé vonult, kérényekkel a kezükben. A nagyszámú csendőrség és rendőrség, kik utasítást kaptak a portától, hogy fegyvereiket csak megtámadtatás esetén használják, eleinte nem bántotta őket.

Midőn a menet kevéssel tizenegy óra után a portához érkezett, a csendőrség és rendőrség által ott vont kordon megakadályozta a tovább menésben. Kaftai Petrov, az örmények vezetője, biztosította a rendőrséget a tüntetők békés szándékáról és kijelentette, hogy azok csak kérényet akarnak átnyújtani a nagyvezérnek, a mi minden török alattvalónak meg van engedve.

A rendőrség azt válaszolta, hogy határozott rendeletet kapott, hogy a menetet feltartóztassa, a tüntetők vonuljanak tehát vissza. Ezt heves összecsapások követte. Petros és mások erre erőszakkal akartak előnyomulni, a rendőrség ellentállást fejtett ki és ez alkalommal Petros agyonlőve tette. Most az örmények is használták fegyverüket és a rendőrség közé lőttek.

Legelőször áldozatul esett egy csendőrségi tiszt és több csendő megsebesült. A

tömegesen egybegyűlt lakosság segédkezett a csendőrségnek az örmények letartóztatásánál, kik közül többen ellentállást fejtettek ki, mely körülmény csak fokozta a törökök elkeseredését.

A letartóztatottakat a közellevő rendőrfőnökséghez és vasuti rendőri állomáshoz szállították. A mellékutcákba menekülőket tűzbe vették, legnagyobb részüket elfogták és azokat, kik szembezártak, vagy a kinnél fegyvereket találtak, a felízgatott lakosság bántalmazta és ez alkalommal többet közülök megölt.

A letartóztatottak némelyikét szállítás közben a lakosság a rendőrség erőlyes védekezése dacára megtámadta és agyonütte. E teljes hű leírásból látható, hogy a sajnálatos események előidézésében nagy részben az örmények is hibások.

Megrongált szabadságsozor.

Arad, okt. 4.

Jelentettük már, hogy tegnapelőtt Aradon azt vették észre, hogy a vértanuszobor új vasrácsának ezífrázata le van törölve. Az eszközölt feljelentésre a rendőrség a tettes után nyomozott.

Ekkor gyanu néhány tartalékos katonára esett, de a szorgosabb kutatások e gyanu alaptalanságát tüntette ki, mert a jelentkezett néhány tekiütélyes aradi polgár, kik azt az alig hihető dolgot állítják, hogy a szoborrongálást nem egyszerű katonák, hanem „közös hadseregbeli tisztek követték el.

A polgárok ismerni vélik a katonatiszteket, kik az aradi vértanuszobor elleni merényletet elkövétték és megindították a mozgalmat, hogy a magyar nemzet kegyeletes érzelmeit mélyen sértő eset, mely a város egész lakását felháborodással tölti el, ne maradjon megtorlatlanul.

Az aradi függetlenségi párt elnöke, Müller Károly, népgyűlést hív egybe, melyre a város polgársága pártkülönbség nélkül fog elmenni, hogy azon megállapítsák a lépéseket, melyeket társadalmi uton és hatóságok előtt meg akarnak indítani.

Az eset a városban nagy izgatottságot kelt és mindenki csak az illető katonatiszteket érthetetlen magaviseletéről beszél, kik szándékosan meggyalázták a vértanuk szobrát.

Az eset folytán a polgárság és katonaság közt fennállott eddigi példás viszony nagyon meghidegült és legtöbben kerültek a katonatisztek társaságát.

A hét krónikája.

Polgári házasság megszületett végre, Ime ez a hétnek fontos eseménye. Nem érdekel most a bel-kül politika, Folyhat a Té házban akármilyen vita. Bánffyól is bárhog „tettetik tattatik“ Mi szemüktől arra nem fordultattatik.

Polgári házasság hogy kezdetét vette, Üdvös eredményét várva — állunk lesbe — Polgári oltánál nézzük, mikor akar Házaságra lépni oláhhval a magyar. Hű szerelmi ígét, Mór előtt mint szaval. A keresztény ifju zsidó leánykával.

Mint olvadunk össze tarka-barka képbe, Felekezeti fal hogy lesz összetépve?

Magyar, oláh, zsidó, szász, rác, tót s más fajta Összekeverednek zavaros rakásba. Sógorság, komaság gabajodik egybe, Minden izgágaság ki lesz köztünk veszve.

„Éljen Magyarország!“ kiált Coroján, Bánffy Dezső felel: „Szetreazsoké domnu!“ Váltó alá írja a zsidó a nevét, Házal a magyar és kiáltja a handlét. Párduczos kacagányt ült a szász hátára És sarkantyut köt az oláh bockorára.

Lukacsziot ezán diszkapuval v rjuk, Szászokat, Deutschokat rendre pusszirozzuk. Tribunáknál is hegyezhetnek zabot, Ugy se közöl mást, csak a magyar „Szózatot“. Még Bécsben sem mernek ezután paczkázn, S zsidó templomba jár Lueger imádkozni.

Mind a te műved ez polgári házasság, Ez a nagy békesség, ez a nagy boldogság. S a mit jövendöltek próféták de bányszor, Im bekövetkezett: egy akol, egy pánszor.

Krónikás.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, október 5

— Október 6. A magyarnak sötét gyásznapja október 6. 46 esztendővel ezelőtt Aradon 13 hőse a magyar szabadságnak mártyr halált szenvedett. Az eszme melyért küzdöttek 13 vértanu halálából meritett örök életet, de a nemzet szívében üttött sebkínos és fájdalmas volt. Azóta megbé-kültünk, kiegyeztünk és talán szabad nemzetnek hirdetjük magunkat, de bárrádobtuk a fátlyolt 13 magyar vértanu sírjára, de ez a fátlyol nem a feledés, csupán az engesztelődés fátyla lehet. A nemzet megbé-kült azóta, feledett méltatlanságot, megalázódást, de október hatodikán az engesztelődés fátylan is áttört az a vér sugár, mely a szabadság szeretet talajává avatta. Magyarország földjét s a mely emlékezteti ezt a nemzetet arra, hogy miként kell szeretni a hazát. Szent nap, a nemzeti gyásznak vérrrel szentelt napja október 6-ika, melynek emléke előtt szent ihlettel borulunk le és áldjuk a magyar nemzet hőseinek nyugvó porait.

— Október 6-ika. Az egyetemi ifjuság a következő felhívást bocsátotta szét: Egyetemi polgárok! Kolozsvár város hazafias közönsége! Október 6-án a nemzet kegyeletlen megemlékezik az aradi vértanukról, kik hazájuk szeretetét, honfui ragaszkodásukat életükkel fizették meg! A felülkerekedett zsarnokság golyót küldött szívébe, vagy bitóra segezte testüket, mert azt hitte botorul, hogy velük a nemzetet is megöli! A nemzet, a le-sujtott magyar nép nem halt meg, ma is virul és emelkedik és ha az aradi vértanuk gyilkosait el is felejtette, nagyjait, vértanuit, félisteneit nem felejtette el, nevüket szívébe zárta és emléktüket kegyeletesen megöli! A kolozsvári egyetem ifjusága október 6-án ünnepeztül, melyen áldoz az elhunytak szellemének.

A közös ünnepen, reméli Kolozsvár ha-

zafias közönsége is vele lesz, vele emlékezik, vele ünnepel.

Az ünnepély sorrendje a következő: október 6-án reggel 8 órakor gyűlekezis a gyász- és misére megy a Kegyesrendiek templomába, é fél 9 órakor a farkas utcánai templomba iszentiszteletre Délután 3 órakor a városi Relett dote nagyereményben az emlékünnepelel tartatik a következő lefolyással: 1. Ének. Előadja a Polgári Dalkör. 2. Óda, Palágyi Lajostól. 3. Szavaja: Szabó Ernő jogh. 3. Ünnepe be-köszéd. Mondja: Krenner Miklós bh. 4. Október 6. Ábrányi Kornélól. Szavaja: Ditrócses Nándor jh. 5. Ének. Előadja a polgári dal-megkör. Jöjjetek mindnyájan egyetemi polgártár-asak és Kolozsvár közönsége! Az emlékezés-ünnepe mindig főemlék. Krenner Miklós, a rendező bizottság elnöke. Bölöni Zoltán, a rendező bizottság jegyzője.

— Október 6. A kolozsvári kereskedelmi akadémiá „Jókai önképzőköre“ 1895 október 6-án d. e. 11 órakor gyász-ünnepelel tart a következők másorral: 1. Szózat, énekl az intézet dalkör. 2. Emlébeszéd, tartja Pálffy Aladár III. é., az önképző kör titkára. 3. „Október 6.“ Irta ifju Ábrányi Kornél, szavajl Benyó Elemér III. é. 4. Népdalok előadja: Csiky Kálmán, III. é., Madari Zoltán I. é. hegedűn, zongorán kíséri Mihályk Elemér I. é. 5. „Aradi vértanuk“, irta Palágyi Lajos, szavajla Nesztor Miklós III. é. 6. Induló előadja az intézet zenekar.

— Öreg honvédek a gyászünnepelelen. Kolozsvárt október 6-iki gyász-istentiszteleten, valamint a redoute nagy termében d. u. 3 órakor tartandó ünnepelelen testületileg jelenig meg a kolozsvári és kolozs megyei egy-esült 48—49-iki honvédegylet.

— Uj kamarai elnök. A kolozsvári kir. közjegyzői kamara ma tartott népes közgyűlésén elnökévé egyhangulag Dörgő Albert kir. tanácsos kolozsvári kir. közjegyzőt választotta meg. A lelelő elnököt Schilling Rudolf kir. közjegyzőt a kamarai tagok szép emléktárggyal lepték meg. Dörgő Albert kamarai elnök a Kolozsvárt időző közjegyzők tisztele-tére a „központi szálló“ emeleti éttermében ma délben fénys bankettet rendezett.

— Schilling Rudolf nem régen Buda-pestre kinevezett kir. közjegyző tudvalevőleg elnöke volt a kolozsvári közjegyző kama-rának. Most, hogy Budapestre neveztek ki, — lemondott elnöki állásáról, melyet évek hosszu során át az érdekeltek körök teljes meglegedésére töltött be. Ez iránti elismerésnek adoztak pályatársai a mai napon, midőn kamarai elnöki állásától végkép visszavonult. Ezen elismerésüket csak igen csekély mértékben fejezi ki az a szép emléktárgy, melyt ma neki pályatársai átnyujtottak. Schilling Rudolfot még 1875-ben nevezte ki a király kolozsvári kir. közjegyzővé s a Kolozsvár székhelyen alakított kamara öt választotta meg elnökének, mint soraik közt a legérdemesebbet. E hosszu idő alatt állandóan Kolozsvárt működik a kiváló képességei, ügyszeretete és fáradhatlan munkásságával pályatársainak szeretét s ügyfeleinek becsülését gyorsan sikerült kivívnia. Most, hogy végleg eltávozik Kolozsvárról, ez a szeretet és becsülés kíséri őt új működése helyére, a hol bizonyára ép oly közkedveltségre tesz szert, mint a minőben Kolozsvárt részestül.

— A „Kisegítő“ eltűnt. Az 1858-ban alakult kolozsvári Kisegítő pénztár egylet, később szövetkezet, s legutóbb részvénytársaság, utolsó emlékeztető jelei is lettek az

várt, azután, hogy Urbán léleptették, 1851-ben, helyét Cornelius ezredes foglalta el. Ő utána Chavanne következett.

E kettő egy ideig együtt is szolgált Mindhármán a Bánffy-palotában hivataloskodtak felváltva. Urbán a palota városház felőli termében, Cornelius a palota Központi szál-loda felőli termében rendezte be irodáját, Chavanne a palota balszárnyán írta alá az ítéleteket.

Két fiatal ember dolgozott az irodában. Egyik a néhai Posch volt, a másik a még ma is élő X. Y. Mindketten jó magyar érzelműek voltak.

Volt Kolozsváron egy Léderer Alajos nevű kereskedő. Lakása a mai Jókai-ut-oza balsorának végén, virágzó tűzlete pedig 1848. előtt a belmagyar-utca közepén, a hol később Papmédernek volt kalapos tűzlete.

Léderer a kereskedői szakban képzett, művelt ember volt. Az önévelmi harcot, mint tiszt küzdötte végig. Sok irányú össze-köttetése voltak.

Léderer a korona elásása felől jól volt tájékozva.

Egy napon Cornelius a fogadó szobá-jában kihallgatta Léderert a korona elásása helyére nézve. Cornelius kérdezett, Léderer felelt. A terem egyik részében el-rejtett helyen dolgozó írrok jegyzett. E kihallgatás után nem sokára egy este kopog-tatnak Léderer ajtaján. Egy súlyos levelet adtak át azzal a kijelentéssel, hogy e levél felőlől érkezett és sürgős.

A Léderer pár e levél vétel: után rövid idő mulva eltűnt Kolozsvár látóhatáráról.

Eltűnése után a koronát nem sokára megtalálta Karger Tivadar őrnagy, két és fél láb mélyen a földben.

Sz.

Az Agáta férje.

— Craik asszonytól. —

Angolból.

X.

Az „Ellenzék“ számára fordította: Amica

(Folytatás.)

(36)

Náthánél megfordult, mint mindig midőn a feleségét hallotta beszélni: de nem tett megjegyzést, és az Agáta „Igenje“ az Emma kérdésére, — közös megjegyzésként tűnt fel.

— En tudok egy házat, mely épen alkalmas volna nektek, — folytatta Emma; az az, ha butorozott lakást vennétek ki.

— Nekem kedvem volna hozzá.

— Csak egy cottage — talán nem elég nagy, a te vagyonodat tekintetbe véve; igaz biz az, Agáta, Harper őrnagy, a mi barátunk, milyen titokban tartotta a te dolgaidd. Senki sem képzelte, hogy te olyan gazdag vagy.

— En magam sem tudtam. De, beszélj a cottageról.

— Az képzelhető leg csinosabb kis hely. Olyan szép szalonja van! — A múlt évben voltam ott látogatásban, midőn a fiatal Nerton nővére férjhez ment. Szegény asszony — édesem, az nagyon szomorú dolog volt!

— valóban, — mondá Agáta, a ki most a házassági történetek iránt érdeklődést érzett.

— Az esküvőjük után két hét mulva történt. Veszekedtek — az asszony kiugrott az ablakon, és haza szaladt az atyjához. Ugy látszik, hogy soha sem szeretete a férjét, de valami nehézelés következtében daczol ment

hozá, az egész idő alatt egy más férfit sokkal jobban szeretve; még pedig azt mondják, hogy éppen a férje testvérét.

— Milyen gonoszság volt tőle! — kiáltá Agáta melegséggel.

Oly őszinteséggel, hogy a szőke mellett álló férjét nem látta, a ki őtet figyelmesen, sőt val mohóssággal nézte. A mint a felesége megszűnt beszélni ő kiegyenesedett kissé hajtott attitűdjéből, szép arca kiderült, majd nem sugárzott.

— Ugy látszik, hogy ön rögtön megértette ezt a dolgot, — mondá Thornycroft ur, a gabona törvények felett való hosszú beszédét bevégezve, a mint hallgatójának a vidám arcát meglátta.

Igen. én azt gondolom, hogy nem sokára mindent megérték, — volt a válasz, a mint Harper ur olyan jó kedvű mozdulattal, mint egy iskolás fiu, a felesége székének a karjára ült.

Agáta megmozdult egy kissé, hogy helyet csináljon neki, és mosolygott. Sőt csendesen a férje karjára dőlt.

— Agáta, én is szeretnék valamit hallani arról a csudálatos házról, melyet a barátánéd ajánl neked. Mert tudod, abban a dologba nekem is van egy kis beleszólásom. Nem de Thornycroft ur?

— Minden bizonynyal, miután azon csudálatos egyének lenni bizonyult, kivel a feleségem az utóbbi két esztendőben folytonosan untatótt — az az, az Agáta férje, — mondá Thornycroft ur, türelmesen reá szólna magát, hogy a gabona törvények fedelésbe menjenek.

De Emma, elenében érezve magát, a padlástól a konyháig az egész házat leírta előttük.

Harper ur nyájás figyelemmel hallgatta.

Már alkonyodni kezdett. midőn Emma még mindig beszélt: talán annál gyorsabban,

mert az ő „Jakabja“, kinek becses jelenléte mindig fékezte a pergő nyelvcséjét, egy divány szegletében csendesen aludt.

De a fiatal pár érdeklődéssel hallgatta. Náthánél még mindig a felesége székének a karján billegette magát; keze az Agáta fűrtjeivel babralt, és vidámon vett részt a társalgásban. Új háztartásuknak a különböző berendezéséről beszélve, többször megtörtént, hogy a hangja remegett s a férj és feleség szíve sóvárogva vonzódt egymáshoz.

A társalgás azzal végződött, hogy Emma teljes felhátaalmazást nyert a ház kivételére, ha ezelszeretnek látja arra, hogy a Harperék, három egész hónapig elfoglalhatják azt.

— Ez jobb, mint a hogy vártam, kiáltá a derék kis asszony. Mi szomszédok leszünk, és én megintíthatom Agátát a háztartásra, csinos kis háztartásra lesz, jour fixet adhat, és kellemes ebédeket. Nem de Harper ur? — Ha ő kívánja.

De Agátának az a válasza, hogy „oh nem“ és kezének a meleg szorítása, azt a boldog meggyőződést adta, hogy a felesége nem kívánja azt, és hogy, a hogy ő mondá sokkal boldogabbnak fogja érezni magát ha csenden élhet otthon.

Othon! Mennyit ígért e szó, és mily édesen hangzott min a kettőjüknek a füleiben!

Midőn a lámpákat behozták, Thornycroft ur felébredett; a szegény ember nem győzt eleget megtergetni; de a mint a felesége, — mindenki tudta, hogy Jakab mily sokat dolgozik, és hogy este felé mennyire ki van fáradva.

— A két férfi ismét beszélgetni kezdett, társalgásukat hallgatni elég érdekes volt, de leírni hatalmas volna.

— Milyán jól beszél az én férjem nem de? sugta Emma szikrázó szemekkel.

Agáta helybenhagyólag intett a fejével, és Thornycroft ur valóban sok józan ésszel és helyes ítélettel beszél. De midőn

Harper beszélt, az ő világos nézete minderről, éles de kellemes éleze, melylyel érvelésének a szegletességeit elsimította, és főleg az ő messze előrelátó értelme, mely a tudomány csudálatos mélységeibe hatott, és mindig valami becses dolgot hozott napfényre — ezek a dolgok a fiatal asszony előtt valóságos riválációk voltak.

Figyelmesen hallgatva ült és megkeddett győződni a saját tudatlanságáról — a mi nem okozott neki fájdalmat — és a férje bölcsességéről. Soha sem érezte még magát így megalázva és ily büszkének.

Midőn a vendégek elmentek és Náthánél, a ki a lépésekön lekísérte őt, visszatért, a feleségét álmodozó hangulabban találta.

— Nos, édes, kellemes estéd volt? Meg vagy elégedve a terveinkkel?

— Igen, valóban jobban, mint a hogy érdemem. Oh, milyen jó vagy te! sugtalhalkan.

— Csit! — válaszolá a férje mosolyogva; ne kezdjék egymás jóságát tárgyálni, mert tudod, hogy ez a tárgy kifogyhatatlan lenne. Es szeretném, ha még ma egy kis komoly beszélgetésünk volna. Nem vagy álmos?

— Nem.

— Dőlj le erre a dívánra és engedd, hogy én melléd üljek. Így ni, — elég kényelmesen vagy?

— Oh, igen, — mondá Agáta és leg-alább századszor elgondolta, hogy mily édes érzés az, midőn az embernek van valakije, a ki gondját viseli.

— És most édes feleségem, hallgasz reám! Te azt a cottaget óhajtan látszotad, tehát me kapod; igen, mert jelenleg te vagy a gazdag lady; mig én, egész addig, mig Angliában maradok. semmi fizetést sem kapok Montrealból, tehát aránylag vése szegény vagyok. Tényleg semmi egyébb, csak egy másodrangú egyén — az Agáta férje.

(Folyt. köv.)

szépnapjáról. Az intézetnek Belkőzép-utcai házában ugyan is a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara megválasztotta, — az épület homlokzatára helyezett „Kisegítő pénztár” feliratot tartalmazó és meszes fénylő aranyos betűket tegnap leszedték — s ezzel eltűntek azok az utolsó jelek is, melyek arra emlékeztették a járóhalálakat, hogy abban az épületben Erdélynek legdrágább és sok időn át legáltalánosabban működő pénzintézete székelt, s mely az Urnak 1895-ik esztendőjében a vezető elemek bölcsessége és dologhoz értése következtében megszűntette üdvös működését. Most, midőn az utolsó jelek is elenyésztek, illő dolog általánosan felelőseknek azokat is, a kik részesei voltak ez, nemrég még virágzó, s jó ideig humanus szellemben vezetett pénzintézet bukáinak, s az épület homlokzatáról leszedett betűkkel együtt helyezték az emléketek a feladás lomtárába azokat is, a kik felforgattak egy jól megépített és díszletes multat csak azért, hogy egy csapással emelkedjenek fel olyan magasságokba, a melyre az előzők csak hosszú és küzdelemteljes munkásság után tudtak felemelkedni.

— **Albert Károly árva részére adakoztak:** Gr. Teleky László 20 ft, Pausinger Sándor polg. isk. igazgató gyűjtése 35 ft 0 kr (gyűjtést folytatja) dr. Moldován Gergelyné 3 ft, dr. Márki Sándorné 3 ft, Lőcsy Gyula 2 forint, Robitsch Emil Bécs 5 ft, dr. Szilágyi 2 ft. Egy ismerőse adomány 20 ft, dr. Tutsek S. gyűjtése 10 ft és még tovább gyűjt, Korbul Gergely 2 ft, D. J. I. ft. Mai napig a pénztárba befolyt 103 ft 60 kr. Kéri a bizottság az ívekre befolyt összegeket ideiglenesen is beküldeni, hogy az kamatozhassék. A gyűjtés a pénz beküldése esetén is tovább folytatható.

— **Felvilágosítás.** Az alábbi sorokat kapuk: Az „Ellenzék” október 3-iki számában s adata az „Erdélyi Híradó”-ban is az „Economi” hitelintézetet is kapcsolatba hozza Csicsó-Ekcsuturi lelkész állítólagos váltó-hamisításai; tisztelettel kérem közre adni becses lapjában, hogy az „Economi” hitelintézet igazgatóság eféle váltó-hamisításról nem bír tudomással. Kolozsvár, okt. 4. „Economi” hitelintézet és takarékpénztár igazgatósága. Podoba Vazul h. igazgató.

— **Színház.** Merész vállalkozás volt tegnap este színtársulatunk részéről, hogy megpróbálkozzon az „Übölös szerelem” előadásával. Nem is sikerült s a közönség nagyon lehanyagolva távozott a színházból. Hiába a bohókások és mai könnyebb fajtájú darabokban csak elcsuszának valahogy a gyöngyei, de a komoly muzsa kipróbált, öntudatos művészeket kíván meg. Már pedig ezzel se Solszki Olimpiát s még kevésbé Beregi Oszkár nem lehet valódni. Mind a kettőnek jártánnyira kezdetleges, hogy a kolozsvári színpadon azzal nem lehet rojzálalni. Hunyadi Margit igen jó Mária volt, csak egy kissé talán már kinőtt a szerepből. Dicsőretek csak Kovács Gyulát s Szép Olga asszonyt említhetjük fel. Ruhák, díszletek oly kopottak, hogy még a szívbásáron sem adnának értök semmit.

— **Színházi hírek.** „Az asszony verve jó” lakósi mulattató népszínműve adatik vasárnap d. u. okt. 6-án „II. Rákóczi Ferenc fogadása” kerüli előadásra. Hunyadi Margit, Horváth Paula, E. Kovács Gyula, Szentgyörgyi, Vendrei stb. játsszák a főszerepeket. Leopold Francziska a színház új coloratur énekesnője okt. 8-án kedden lép fel először a „Sultán” czimszerepében. A gyermekkrabáló, Grango Eugene és Lambert Thibust 5 felvonásos drámája — a jövő héten először kerül előadásra. A czimszerepet Hunyadi Margit nagy ambícióval tanulja.

— **A jövő heti színházi műsor** a következők állapotát mutatja: hétfőn: „Bernardo Montilla”, kedden: „Sultán” (Leopold Francziska első fellépése), szerdán: „Szókimondó asszony”, csütörtökön: „Rip van Winkle”, pénteken: „Gyermekkrabáló nő” (először), szombaton: ugyanez, vasárnap: „Virágcsata.” Bernardo Montilla Edegyar kitűnő társadalmi drámája hétfőn kerül színpadra először a téli színházban.

— **Hol lakott Léderer?** Az „Ellenzék” mai tárcája közli, hogy Léderer Lajos adta Kolozsvárt a Bánffy-palotában tudására az osztrák kormányának a korona hollétét. Léderer Kolozsváron sokan ismerték az időben és ma is emlékeznek rá. Az öreg Hirschfeld József, a ki az időben is a mai Jókai-utczában lakott, lakására és személyére is emlékezett. Léderer a kereskedői üzlettel felhagyott 1848. előtt. A szabadságharc után ügyvédi irodában foglalatzkodott és a mai Jókai-utczában és Páris-utca sarkán levő házban lakott. Később járt és sokat érintkezett a hatalom embeivel. A magyarok körében ellenszenves ember volt s általában „pecsovics” volt a neve. 1853-ban elűnt Kolozsvárról Hova lett, nem tudni. Ez öreg Kraft, Nemessányi, Böckel és mások, részint rokonára, kinek a volt lakóházánál (jelenleg a ref. egyház épülete) volt fűszer-üzlete. Ez üzletet az ötvenes években eladta Schwarzele kereskedőnek.

A felvetett tárgynál két kérdés merül fel: hol szerzett tudomást Léderer Lajos a korona eladás helyéről s hova lett Léderer után, hogy Cornelius előtt vallomást tett? Ez a két kérdés ma még tisztába volna hozható. Az első kérdést megtehetné talán az a férfi is, a ki Cornelius mellett a jegyzői tisztelet teljesítette s a ki még életben van s a fővárosban lakik, a második kérdésre a nyilvánosság megadhatná a feleletet.

— **Pósa Lajos**, a kiváló költőnkől közlünk lapunk tárcájában egy szép verset, mely Pósa lapjában „Az én újságom”-ban fog megjelenni, hogy azt a fiatal nemzedék olvasva, kegyelettel és szent áhitattal gondoljon az okt. 6-iki vértanúra.

— **Az ideai löversenyek.** Alsó-Zsukon nagyon érdekesek lesznek. Mint említettük, a versenyek folyó hó 13-án, 20-án és 27-én lesznek. Az időn azért tették korábbi időre a versenyeket, hogy a közönség kényelmét szolgálják általa. A versenyek érdekességét emelni fogják a felállítandó totalizateur gépek. Így a közönségnek alkalmak lesz „audung”-ját értékesíteni. mint értesültünk, a verseny program is igen gazdag lesz. Minden verseny pontra számos verseny paripára adnak be nevezést. Ha a versenyeknek az idő is kedvezni fog, nagy közönség érdeklődésére lehet kilátás.

— **Uj titkár.** A Kossuth Ferenc elnöklése alatt alakult Hazai Általános Biztosító-Társaság az erdélyi részekre kiterjedő főügynökséget állított fel Kolozsvárt, a melynek titkárául Ferencz Dezső urat nevezte ki. Mint hazai és a közönség érdekét szolgáló új vállalatot üdvözlöljük és jó sikert kívánunk működéséhez.

— **A görény-szentimrei állami erdőőri szakiskola** ez évi vizsgálatai lefolytak. A vizsgáló bizottság a következő férfiakból állt: Elnök br. Feilitzsch Arthur erdőigazgató. Vizsgáló biztosok: Péch Dezső erdőmester-igazgató, Pausinger Károly tanár, Ivanits Ferenc erdőgyakornok. A földmívelési miniszteriumot Gyöngyösi Béla kir. erdő-felügyelő képviselte. A megye képvisletében jelen volt a maros-tordamegyei főmérnök, a közigazgatási bizottságot Deák Lajos kir. tanácsos tanfelügyelő képviselte.

A vizsga három napig tartott. Huszonnyolcz első éves és huszonöt második éves növendék tett vizsgát. A tanfelügyelő és a bizottság nagy dicsőretekkel konstatalta, hogy az idegen aljukak is magyar nyelven és folyékonyan adták a feleleteket a feltett szakkérdésekre. A vizsga kedvező eredménnyel folyt le, a mi az iskola helyes vezetéséről és a növendékek ügyeszetéről és buzgalomáról tett szép tanúságot.

Mennyire hízogot pótol ez a Bedő Albert földm. miniszteri államtitkár által létesített iskola az erdélyi részekben, legszebben jellemzi az, hogy a 25 végzett növendék — kettő-három kivételével — azonnal álláshoz jutott.

— **A E. M. K. E. közgyűlése.** A E. M. K. E. két napig tartó ünnepséggel összekötött XIII-ik redes közgyűlése csütörtökön ért véget Losonc városában, melynek közönsége rendkívül érdeklődést tanúsított az egyetel iránt és a szíves igaz magyaros vendéltásban ugyancsak derekasan kibírt magáért. A város maga is igen élénk és tetszős képet nyújtott; sok köz- és magánépület föl volt lobogóva az azt utcákon mindenféle nagy élénkség volt látható e két napon át.

— **Minisztertanács.** Budapestre vett értesítés szerint tegnapelőtt minisztertanács volt a kormány elnökségi palotában. A minisztertanács, mint halljuk több oly ügygel foglalkozott a melynek közelebb országgyűlési előterjesztések tárgyát fogják képezni.

— **Felvinczi hírek.** Felvincz városa igen kedvelt gyógyszerésének tiszteletére, a városból való eltávózása alkalmából, minden tekintetben szépen sikerült társas összejövetelt rendeztek barátai. Schuster Frigyes gyógyszerésben a felvinczi társas élet egy igen ügybuzgó, fáradhatatlan tagot vesztett el. Érzékenyen érzi azt az ifjú műkedvelő-társulat is, melynek megteremtése s oly szép föllendülése nagyrészen a távozó érdeme volt. Ott láttuk őt mindent, a hol szép és nemesért áldozni kellett. Az osztaltan szeretet, a távozó iránt érzett meleg rokonszenv nyilatkozott meg, midőn a város elölksége — egy pár kivételével — megjelentek az estélyen. Ott láttuk: Kiss Dénes róm. katolikus plébánost, Szécsi Ferenc ev. ref. theologiai tanárt Nagy-Egyedről, Keresztes Árpád, kir. járásbíró, Schissel Albert járási orvos, Náduvay László főszolgabíró, Magyar Efraim rendőrfőkapitány, Grünfeld Mór, Vohlmann József, Csiki István, Gánczy N. Szacsavay Zsigmond, Kovács Antal, Schuller Frigyes, Schissel István, Lázár József, Nevelits Simon stb. urakat. A toasztokban nem volt hiány. A társaság a késő éjjeli órákig a legjobb hangulatban együtt maradt. — Folyó hó 3-án székely-kocsárdi vasuti állomáson Ilkrobata Valér nevű kocsi-tolót végzetessé válható szerencsétlenség érte. Az 5902. számú vonat tolatása alkalmával két kocsi közé került, a melyeknek átköző összeszorították. Az orvos reméli, hogy megmenhetti.

— **Mezőségi birtokosok figyelmébe.** Kolozsvármegye közigazgatási érdeszeti bizottsága erdei facsemeték ingyenes kiszolgáltatásáról az alábbi felhívást közli lapunk útján. A mezőség kopár területeinek beerdősítése céljából Nagy-Czeg község határán gróf Bánffy György birtokán az 1893. évben berendezett csemete-kerben ez idő szerint kiültetésre alkalmas készlet: 1) Két éves erdei fenyő 117,000 db. 2) Fekete fenyő 39,200 db. 3) Akác 47,000 db. 4) Egy éves akác 377,000 db. 5) Amerikai vörös tölgy 5,000 db. 6) Gleditsia 6,000 db. Felhívjuk emnélfogva az erdeket birtokosokat, hogy tekintettel azon körülményre, miszerint

a mezősegen az őszi ültetés ajánlatos, ingyen csemeték iránti kérelmeket bizottságunkhoz haladékl nélkül terjesszék be. A folyamodvány a kataszteri birtok-írvél szerelendő fel, megjelölendő az összes, valamint az összel beerdősíteni tervezett terület. Kolozsvármegye közigazgatási érdeszeti bizottsága.

— **Bikaviadatok Budapestén.** Budapest a millenium alkalmával egy nagy spanyol bikaviadal-társaság önálló nagy amfiteátrumot akar emelni és abban bikaviadatok rendezni. Az amfiteátrum 10,000 nézőre lenne berendezve és hetenkint kétszer tartatnának a viadatok. Az előadás napján Bécsből különvonatot indítatnának, mert a bécsi közönség részéről is oly nagy érdeklődésre lehet számítani, hogy különvonatok indítása feltétlenül szükséges lenne. A spanyol társaság Pázmány Dénes urat kérte fel az engedély kieszközölésére, a ki a társaság megbízásából ma nyújtatta át Perczel Dezső belügyminiszternek az engedély megadására irányuló kérvényt.

— **Tizenkét óráig tartandó eskü.** A bíraskodásnak eddig páratlan csodabogara volt a monstre eskü, melyet Kolberg németországi városában kellett letenni egy étecses asszonynak. Évekkel ezelőtt történt a dolog. Egy fakeskedő és egy ács folytattak egymással felette komplikált elszámolási pert. Évekig húzódtott a per, az alpeeres be sem várta a végét, hanem elköltözött a másvilágra és végre, a negyedig instanciában övezvények esküt itéltek. Ez az eskü 1200 kisebb esküt foglal magában és leírva 12 sűrűn teleírt íve terjedt. Ezt a végülküli esküt persze nem lehetett egy nap alatt letenni, mert így nem futotta volna ki a hivatalos órákból; mindennap négy óra hosszal eskettek az asszonyt és így három nap alatt szerencsésen végére értek az esküvésnek.

— **Álörökös.** Érdekes történet foglalkoztatja Budapestet a Józsefváros lakosait. Schrauf Ede boehniai születésű földbirtokos 1874-ben Galiciából Budapestre költözött s a József-utczában házat vett. A már javakorbeli férfi igen komor, visszavonult életet élt. Két év múlva azonban mintha megváltozott volna. A háza ugyanis beköltözött özy. Kniff Károlyné két éves szőke leánykájával, Emmával. A kázi urnak nagyon megtetszett a gyermek, a kivel órákig eljátszogatott. A leányka anyja, ki egy bécsi orium énekes özege volt, rövid idő múlva tüdővészben elhunyan, — a kis Emma t Schrauf magához vette. — A ridég háziur tragédiája: egy hűtlen asszony volt, a kitől másfél évi házasság után vált el. A galicziai bíróság a férjnek ítélte oda a házasságból származott Mór névre keresztelt fiút, ki ekkor 1875-ben, két éves volt. Alig mult el azonban két hónap, a fiu nyomatlanul eltűnt. A kétségbeesett apa mindenütt keresette, de hiába. A szomszédok azt sutogták, hogy a gyermeket saját apja ölte meg boszszúból, hogy elvált feleségének bánatot szeressen. — Ez az ostoba mende monda úgy felbőszítette Schraufot, hogy Galiciából kiköltözve Budapestet telepedett meg. Az utóbbi időben sokat betegeskedett ez idő alatt a kis Emma, ki időközben hajdanára serdült, szeretettel ápolta. A mult februárban Schrauf meghalt, háromszázezer forintnyi vagyonát a kis Emmára hagyta azzal a feltétellel, hogy e vagyon kétharmadrészét a leány köteles átadni az eltűnt fiúnak, ha három éven belül előkerül. Az elhunyt végakaratahoz képest a leány a lengyel lapokban körözette az eltűntet. A mult hó elején a leány ügyvédjénél egy fiatal ember jelentkezett, a ki előadta, hogy ő a keresett örökös. Elmesélte, hogy ezigányok rabolták el, a kitől azonban később megszökött és Wielickában egy mészáros hoz került, a ki mészáros legénygyűvé nevelte.

A hirlapból tudta meg származását és jött követelni örökségét. A fiatal ember viselkedése azonban nagyon gyanús volt. E mellett egy Wielickában kiállított keresztlevelet hozzott, noha az eltűnt fiu Bochniában született s ott is keresztelték meg. A fiatal ember azonban mindenre azt felelte, hogy Wielickában, napnál fényesebben bebizonyítja, hogy ő az eltűnt azonos. A leány ügyvédje erre elhatározta, hogy a leányt Galiciába elkíséri. Az ifjú azonban utközben kétszer meg akart szökni, de nem tudott. Mikor aztán Wielickába jött, a hosszas faggatás után bevallotta, hogy ő csak az örökségre vadászott s egy odaváló paraszt házaspár gyermeke. A csalót mindjárt letartóztatták, a miről az ügyvéd budapesti klientsét táviratilag értesítette. A háromszázezer forint két harmada két évig tehát gazda nélkül marad.

— **A birmai asszony.** Sehoh a világon a nő annyira szabadságot nem élvez, mint Birmába. Törvény előtt hit, erkölcs dolgában teljesen egyenlő rangú a férfival. Teljesen önállóan kezeli birtokát s az még ha férjéhez megy is kizárólagos tulajdonát képezi. Férjének felette semmi hatalma nincs. A birmai vallás nem tekint a nőt a gonosz forrásnak, sohasem óvja tőlük a férfiakat, mint a sátántól, mely a becsteltes halandókat behalozza s a pokolra juttatja. Középes irodalmi munkák nem oltottak beléjük hamis fogalmakat magukról, a világról s a férfiakról a világról. Mindig meg volt a szabadságuk a való birodalmában tulajdonképen hivatalukat betöltésük, társadalmi tekintetek és szabályok mellesével. Ugy a férfiak, mint saját nemük is, teljes cselekvési szabadságot engednek nekik s mindenki magát tekint a leghivatottabb bírónak arra nézre, hogy mit cselekedjék s mit ne. És nincs a világon asszony, a kiben a nőiesség és a meg nem határozható női báj inkább meg volna, birmai asszonyban. Akár férjes, akár hajadon, 17 éves korától minden nőnek van valami hivatása a házi teendőknél kívül. A gazdagabb vagyonukat kezelik, a szegényebbek pedig valami mesterséget űznek. Ki-ki olyan mesterséget űzhet, a mielőt maga akar s a

mely hajlmainak leginkább megfelel. Ebből lassankint a két nem közt bizonyos hallgatag megegyezés fejlődött ki, úgy, hogy a t e n g e d i k egy másnak azt az ágot, melyben az illető legkiválóbb sikereket tud felmutatni. Érdekes, hogy például a varrás és himzés a férfiú foglalkozásai képezi, míg a nők rendesen üzletlajdonosok. Minhogya az elárúsítás ideje csak három órát vesz igénybe, a birmai nőknek még bőséges ideje marad házi teendőinek végzésére. Családja gazdasága képezi egész életének központját s azt semmi áron el nem hanyagolná. A válás oly könnyű, hogy még a legelőrehaladottabb reformok igényeinek is megfelelhettek de mindannak dacára, száz házasság közt blig akad egy is, melyet felbontanának.

— **Az Egyesült Államok elnöke** Cleveland elnök mandátuma jövő évre lejár és már megkezdődtek a választási mozgalmak. New John, aki 1888-ban a Harrison-párt vezére volt, most nyilatkozatot tesz közbe, a melyben kijelenti, hogy Harrison nem lép fel jelöltként; nem pártolja sem Mac Kinley, sem Ried jelöltségét és egyáltalán nem nyilatkozik senki érdekében.

— **Sztambulov bélyeggyűjteménye.** Sztambulovnak gazdag levélbélyeggyűjteménye volt, melyet özege a napokban egy budapesti czégnak 3000 ftért adott el. A bélyegyek maroquin-bőrbbe kötött két pompás nagy kötetben vannak összegyűjtve több mint 35,000 bélyeg, levélböríték, postajegy és levelezőlap van e könyvekben a földkerekség minden országából.

— **Kávémérgezés.** Ismeretes dolog, hogy az ideges embereket a kávé nagyon felizgatja, de az orvosok az is megállapították már, hogy a kávé túlságos élvezete kronikus mérgezés első sorban az emésztési szervek és az idegek működését zavarja meg. A beteg étvágya csökken és némely beteg a szilárd tápszert annyira megutálja, hogy csak kávéba mártogatott zsemlelét vagy kenyérral tud táplálkozni. A kávémérgezés, mely sok tekintetben az alkohol mérgezéshez hasonlít, nem oly veszedelmes, mint ez utóbbi és ritkábban is fordul elő. A betegnek csak a kávé élvezetéről kell lemondani és a kávémérgezés tünetei is gyorsan eltűnnek.

Szerkesztőségi üzenetek.

M. S. Helyt. A maros-vásárhelyi löversenyekre lapunk szerkesztője fog lemenni: Igy szíves ajánlatát köszönjük, de ezuttal igénybe nem vesszük.

R.-S. Deés. Báró Bornemissza Károly főispán indítványa a millenium megünneplése tárgyában mindenütt viszhangra talált s már is több helyről kaptunk értesítést, hogy helyeslik báró Bornemissza törekvését s annak megvalósítására „mindent elfognak követni. A jövő héten, ha lapunk tere enédszni fogja, mi is foglalkozni fogunk részletesen a kérdéssel.

Ellának. Hunyad. A „Grande Dame” szerint:

A látogatók fogadásának és elfogadásának módja, az egyének és helyzetek által megkövetelt árnyalatokkal, a legalkalmasabb tehetőségek egyike mindazoknál a holgyeknél, akik eleganciára és előkelőségre szult fektetnek. Elvileg a ház urnöje csak a nők előtt emelkedik fel ülőhelyéről. Ezt kell azonban tudni, akkor is ha uralkodó herceget, bármely szempontból hírneves egyéniséget, vagy öreg urat fogad! különösen akkor, ha maga még nagyon fiatal. Ha jó izélet akar elárulni, legalább mutatnia kell, hogy elibe akar menni kiválóbb vendégeinek.

Ez a tapintat s főleg a megbecsülés dolga; e tekintetben nincs szigorú szabály, de épen a különböző körülmények közt tanúsított tapintatos viselkedésből lehet megismerni a valóban előkelő holgyet.

Midőn lord Wolsley egyiptomi hadjárata után Viktória királynő előtt megjelent, az uralkodónő, lánya: Beatrice hercegnő s menyne Connaught hercegnő mind fölálltak a tábornok fogadására, kinek hadi sikerei nagy örömet okoztak Angliának.

Eckmühl hercegnő szintén mindig felállt, ha valamelyik kastélya községének polgármestere tett nála látogatást, jóllehet ez a tisztviselő igen sokszor csak igen szerény földmívelő volt.

Nem közhölhetők: Oda a közutiról! Szerelmi ház a kolozsvári színházban. A vízvezeték és a közvélemény. Mikor lesz vize Kolozváriának? A „Grand” lovagjai. A tikos szavazás és becstület szó. „Nekünk olyan jegyző kell.” Polgármester jelölték.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti táviratai.)

Országgyűlés.

Budapest, okt. 5.

A képviselőház mai ülésén Szilágyi elnök a jelentések után beakartazárni az ülést.

Erre óriási zaj támadt s az ellenzéki padokról folyton kiabáltak, hat interpelláció van. Tessék az elnöknek a gyűlést tovább vezetni.

Szilágyi erre nevetéssel ütötte el a dolgot s elrendelte az üles folytatását.

Az első interpelláló Endrei volt. Azt kérdezte Perczel belügyminiszterrel, hogy mi jogon avatkozott be Hódmező-Vásárhely belügyébe. Mi jog

gon semmisítette meg a halóság határozatát?

Ezután kisebb ügyekben interpelláltak: Madarász József, Vesztér Imre, Bujánovits, Serbán Miklós, Drakulics Pál, Visontai és Holló Lajos.

A közelebbi ülés kedden lesz.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Holnap, vasárnap, október 6-án.

Este:

II. RÁKÓCZY FERENCZ FOGSÁGA.

Főszerekesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és laptalajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR. *)

Jakabházi Samu urnak.

Kis-Keda.

Az „Ellenzék” folyó évi október hó 2-iki számában Ön által hozzám intézett nyílt levelére a következőkben válaszolok.

Igaz, hogy én bizonyos előzmények következtében egy magánlevelet intéztem Önhez, mely levelem által Ön sértve érezte magát és tölem h a m a d magával magyarázatot kért. Ha ez alkalommal az általam adott felvilágosítással nem volt megelégedve a jó izlés és lovagias fellogás nem azt diktálta volna, hogy a vélt sértésre sértéssel feleljen hanem, hogy tölem elégtételt kérjen. Miután Ön ezt nem tette, én mint állítólagos sértő fél nem kérhettem Öntől elégtételt, részint mert Ön köztudat és saját beismerő nyilatkozata szerint nagyon beteges ember mert továbbá (akár tették önnek akár nem!) testvére az én jegyesemnek, végül mert a kik engem ismernek bizonyoságot tehetnek a mellett, hogy én indokolt esetekben a sértést sem eltűrni, sem az elégtétel elől kitérni nem szoktam. Ön az ügyet jó izléséhez mérten a nagyközönség elé vitte s ujabban sértett. En pedig jó izlésemmel fogva a sértések halmazát nem tartva lovagias eljárásnak az újabb támadásért — fölrö téve minden egyebet kénytelen vagyok más uton keresni magamnak elégtételt.

Tehát a viszontlátásra édes Sámuel ur!

Gálffi Kálmán.

VENDEGLŐ NYITÁS!

Alólírott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy az **Óvári**

„Kis Pipa” vendéglő-helyiséget Vasárnap megnyitom.

Különösen kitűnő Walton-féle boraimra hívom fel a figyelmet. **Ebéd, vacsora** étlap szerint vagy előfizetésre, a legtisztességesebb kiszolgálással. **Friss Kőbányai sör, villásreggeli és valódi Flecken** kapható.

Kiváló tisztelettel

Ács Sándor.

UJ ÜZLETNYITÁS!

Alólírott tisztelettel értesítem a n. érd. közönséget, hogy **Kolozsvárt, Jókai-utca 3. sz. alatt**, az ujonnan épült nagy szálloda mellett

női- és gyermek felöltő

nagy gyári raktár nyitottam.

Midőn ennek szives tudomásul vételét kérem, egyuttal felhívom nagyra-becsült figyelmét dusan felszerelt raktáram szives megtökintésére.

Videki megrendeléseket egy jó ruhaderék beküldése után a leggyorsabban teljesítek.

Kiváló tisztelettel

Virág János.

1—5 **Nagy gyári raktár!**

MEZŐGAZDASÁGI BANK ÉS TAKÁRÉK-PÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Kolozsvár, Jókai-u. 3. sz., (I. em.)

Elfogad betéteket 5%-ra, naptól napig való kamatozás mellett, s a tőkeamat-adót az intézet sajátjából fizeti.

Leszámitolt váltókat előnyös kamattal. **Kölcsönöket** nyújt bekebelezés mellett 50 frttól kezdve.

Törlesztési kölcsönöket kedvező feltételek mellett s rövid idő alatt lebonyolít.

Az összes bank- és takarékpénztári üzlet-ágakra vonatkozó szives felvilágosítással szolgál:

az igazgatóság.

Hivatalos óra: d. e. 9—1/1 óráig.

A Kolozsvármegyei Takarékpénztár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Elfogad betéteket 5% naptól-napig számított kamatra.

Kölcsönöket nyújt ingatlanokra és személyes hitrele.

Hivatalos helyiség: **Hidutca 2. szám,**

1-ső emelet.

11—*

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Lóhere-fejtő készülék

Lóhnert-féle,

4 lóerejű gőz-cséplőgéphez,
csak a múlt évben, alig 6 hétig használva, teljesen jó,
nagyon olcsó árban eladó

Szent-Királyi Árpádnál

Székely-Udvarhelyen.

17. (39-52)

Kiadó garcon lakás

Belmagyar-utca 35. sz. alatt.

Egy nagy utcai szoba alkovennel
és egy udvari szoba
azonnal kiadó,

két bejárattal a kapu alatt.

Felvilágosítás megtudható ugyanott.

702. (2-3)

ELADÓ

4000 darab 8-14 hüvelyk vastagságú

TÖLGYFA.

Értekezhetni Rohiban (Szolnok-Dobokavármegye, u. p.
M-Lápos)

Csizer Frigyes

tulajdonossal.

707. (1-3)

LEGUJABB

angol és francia női ruha-szövetek,
diszek, színes és fekete selymek,
Peluche és törökös bársonyok;

Ugyszintén

színes francia Flanel és mosó Barchetok,
a legújabb angol-bársony Raye női ruhára

IZAY ÁRPÁD

Gámentzy János utódánál.

708. (1-4)

CSIKY MIHÁLY

KEZDETT MUNKA- ÉS RÖVIDARU-RAKTARAT

a Kolozsvári Takarékpénztár házába

helyezte át

Főtér és Torda-utca sarok

8. szám alá.

697. (4-x)

Bel- és külföldi posztó és gyapju-szövet

Vagyok bátor a helyi és vidéki nagyrédmű közönségnek a
legfinomabb és legizlésebb

BEL- és KÜLFÖLDI POSZTÓ és GYAPJU-SZÖVETEK
GYÁRI RAKTÁROMAT

nagybecsű pártfogásába ajánlani.

Raktáron vannak már a legutolsó divatu őszi
és téli, különösen nagy választékú fekete és szá-
lon-ruhákhoz való kelmék.

Kívánatra rövid idő alatt ruhákat leg-
pontosabban elkészíték.

609. (11-x)

Teljes tisztelettel

Fiók-raktár:
Maros-Vásárhely.
(Széchenyi-tér.)

REIKOVITS H.,
Kolozsvárt, Belmagyar-utca 7. sz.

Pontos és szolid kiszolgáltatás!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

„Háromy János“ czég alatt
első kolozsvári magyar mű fehérnemű mosó-intézetet

— nyitottam. —

Elvállaló irodám: Főtér 11. sz. alatt, fő-tüzletem: Külszappan-utca
9. sz. alatt van. — Készíték budapesti modell szerint tükörfényvel.

A R J E G Y Z É K:

1 ing . . . 12 kr.	1 Jäger-nadrág 6 kr.	1 női nadrág 6 kr.
1 gallér . . 2 „	1 zsebkendő 2 „	1 hálós rékli 8 „
1 pár kezeltő 4 „	1 törülköző 3 „	1 lepedő . . 8 „
1 ing-mell . 6 „	1 szalvéta . 3 „	1 abrosz . . 8 „
1 alsó nadrág 6 „	1 pár harisnya 3 „	1 dunna-héj 10 „
1 hálós ing . 6 „	1 mellény . 15 „	1 ing vasalni 8 „
1 Jäger-ing 6 „	1 női ing . 8 „	1 finom blúz 30 „
1 sely. nyakk. 10 kr.	1 vánkoshéj 6 „	1 ablak-függ. 70 kr.

A ruha a háztól díjtalanul elhozzatik és vissza szállítatik. — Vidéki
megrendelések 48 óra alatt elkészítetnek.

Kérném a n. é. közönség kegyes pártfogását.

553. (5-x)

Maradok kiváló tisztelettel:

HÁROMY JÁNOS.**Az „ANKER“**

élet- és járadékbiztosító társaság.

Igazgatóság:

Bécs, I., Hoher-Markt II.
„Anker-Hof.“

Magyarorsz. vezérképviselőség:

Budapest, Deák-tér 6. sz.,
„Anker-udvar.“

Társasági vagyon 106 millió korona.

Eddigi kifizetések összege 173 millió korona.

Biztosítási állomány 230 millió korona.

Megtámadhatlan kötvény.

Biztosítás háboru esetére.

Mélynyos feltételek.

Nagy nyeresémek.

Felvilágosítással szolgál Puskás Béla ordélyrészi vezér-
ügynök Kolozsvárt, Szentegyház-utca 29. sz. alatt, valamint a tár-
saság összes ügynökei. 534. (10-12)

MÉNES ELADÁS.

A Gróf Teleki László Gyula tulajdonát képező
kendi-lónai félvér ménés

végleges felosztás folytán.

Kendi-Lónán (u. p. Nagy-Iklód, vasut-állomás
Választ, Bonczhida),

október hó 10-én délelőtt 10 órakor

magán árverésen eladatik és pedig:

19 darab anya-kancza, részben szópós csikóval, 21 darab
különböző évjáratu csikó, egy darab félvér mén.

Bővebb felvilágosítással szolgál a Kendi-lónai ura-
dalom tisztartósága. 675. (3-3)

AJÁNLJA

PÁNCZÉL IMRE

fűszer-, csemege- s elkülönített
helyiségben berendezett

„festék-üzletét“
Kolozsvárt, Hid-utca 18. sz.

Pontos kiszolgálás, tisztán kezelt árúk a legelő-
nyösebb árak mellett!

Elárusítás nagyban és kis mértékben.
583. (14-x)

VETŐMAG.

ŐSZI BUZA, tiszavidéki faj, rozsa és megdőlésnek
ellenálló, rendkívül korán érő.

ŐSZI BORSÓ, teljesen fagyálló.

KAPHATÓ:

GRÓF TELEKI ARVÉD

drassói uradalmában, u. p. Koneza.

554. (8-8)

ASZTALI- és CSEMEGE BOROK.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség szíves tu-
domására hozni, hogy az itteni piacon

a Trecesin-téri sétánnyal átellenben,
(az ev. ref. Theologia palotában)

a mai kor igényeinek teljesen megfelelő
fűszer-, csemege-, liszt-, bor-, sör-, rum-
és ásványvíz-kereskedést nyitottam
és azt

Papp László

törvényszéki bejegyzett cézgem alatt fogom folytatni.

Midőn bátor vagyok a fentieket b. tudomásra hozni,
megjegyezni kívánom azt is, hogy első kézből tett bevásárlásaim
folytán s a helybeli piacon sok időben szerzett tapasztalataim
után, azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy nagyrabecsült ve-
vőimet a legnagyobb pontossággal és szolid árak mellett ki-
szolgálhatom.

Első rendű műalmi lisztből is nagy raktárt
tartok, melyeket napi ár szerint 5 kiló vételtől árjegyzék szer-
int számítok.

Kész szolgáltatást felajánlva, s magamat a n. é. közö-
ség jóindulatába ajánlva, maradtam alázatos szolgálja:

676. (6-6)

PAPP LÁSZLÓ.

Rumok, szeszes italok, Kőbányai sörök!

Poszler Gyula divatárú házában

Kolozsvárt, Belhid-utca 3. sz.

!!!Megérkeztek az őszi és téli új kelmék!!!

Szabott árak mellett kaphatók:

30 kr. 1 méter duplasz. szörkelme.	25 kr. 1 méter vastag ruha Barchet.
30 kr. 1 méter téli Loden-kelme.	30 kr. 1 méter finom francia Barchet.
50 kr. 1 méter Női posztó-kelme.	16 kr. 1 méter Csipke-függöny kelme.
1 frt 1 méter 130/c. széles Női posztó-kelme.	20 kr. 1 méter igen jó Chiffon.
45 kr. 1 méter fekete Caschemir.	24 kr. 1 méter jó minőségű Oretón-gyolcs.
50 kr. 1 méter fekete ruha-Crepp.	4-90 kr. 1 vég Irlandi vászon.
60 kr. 1 méter fekete mintás ruha-Crepp.	90 kr. 1 darab Clott eryló.
110 kr. 1 méter 130/c. széles angol Cheviot.	190 kr. 1 darab selyem esőernyő.
90 kr. 1 méter selyem suráh, minden szín.	110 kr. 1 darab jó minőségű fe-her ing.
120 kr. 1 méter tiszta selyem fekete Mervellio.	70 kr. 1 darab téli alsó ing vagy nadrág.
130 kr. 1 mt. Ottomán szín. selyem.	70 kr. 1 darab 100/c. nagy hárász-kendő.
35 kr. 1 méter selyemmel szövött szerb vászon.	20 kr. 1 méter jó minőségű derék-béllés stb.

Ezen kívül minden e szakmába vágó árúk a legfino-
mabb minőségű kaphatók.

Daczára azon erős versenyeknek, a mi e szakmában
ma városunkban létezik, előnyös bevásárlásaimnál fogva,
szabott árakon ugyan, de minden versenynél olcsóbb
vagyok.

A n. é. közönség becses pártfogását tisztelettel kéri

696. (3-x)

a fentebbi.

Csucsai első minőségű**hasáb búk k f a,**

nem usztatott.

Egy vagon 100 métermázsa Kolozsvárt, házhoz szállítva
64 frt, Csucsán helyt 40 frt vagonba rakva.

Megrendelhető Csucsán, akár Kolozsvárt:

a kolozsvári hitelbank s társai
csucsai faüzletének utódánál.

(Csucsáról rendelve 10 frt előleg küldendő.)

614. (14-x)

GÁL SIMON,

„Korona“-vándégls.)

Több mint 50 év óta sikerrel használtatik!

Szeplőket s májfoltokat, vala-
mint az összes Bőrtisztítálatansá-
gokat eltávolít biztosan az

Eszéki Spitzer-kenőcs
és az

Eszéki Salvator szappan.

Valódi minőségben csak a

DIENES C. J.-féle gyógyszerárban

ESZÉKEN, felsőváros.

Egy tégely valódi Spitzer-kenőcs 35 kr. — Egy üveg valódi Spitzer mosó-
viz 40 kr. — Egy darab valódi Salvator-szappan 50 kr. — Egy doboz
valódi lyoni rizsper 3 színben 50 kr. és 1 frt. — Egy tégely kézpasztá 60 kr.

Figyelemztetés! Csak akkor valódi, ha fenti törvé-
nyileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kéri a t. közönség
csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kéri és elfogadni.

300. [19-20]